

Результати моніторингу якості освіти за 2020 рік

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Харківській школі архітектури розробляється відповідно до положень національного законодавства в сфері вищої освіти та ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти.

Діяльність ХША у звітному періоді була спрямована на створення інструментів управління якістю освіти в ХША, покращення власної моделі внутрішньо університетського забезпечення якості освіти, здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників, оприлюднення результатів моніторингу серед викладачів, студентів та на сайті школи, забезпечення публічності інформації про освітні програми, аналіз студентів, викладачів, працевлаштування стосовно стану та перспективи розвитку якості освіти ХША.

1. Політика закладу і процедури забезпечення якості освітньої діяльності

Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти відповідають місії та стратегії ХША і забезпечені Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти та Положенням про організацію освітнього процесу.

2. Затвердження, моніторинг і періодичний перегляд програм

ХША проводить дві освітні програми – «Архітектура та урбанізм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (далі освітня програма для бакалаврів) та освітньої програми «Архітектура» другого (магістерського) рівня вищої освіти (далі – освітня програма для магістрів). Студентоорієнтованість, прозорість навчального процесу та залучення різних учасників до процесу обговорення освітніх програм є запорукою ефективного планування освітнього процесу.

Розробка та затвердження освітніх програм в ХША відбулися за прийнятою процедурою: створення концепції, презентації на Вченій Раді, отримання дозволу на розробку концепції та бюджету програми. Освітня програма для бакалаврів затверджена у 2018 році. Освітньо-професійна програма рівня магістр "Архітектура та середовище" затверджена 18. 04 2019 і перейменована на "Архітектура" 26.12.2019 і вперше запущена у жовтні 2020 року. Школа проводить періодичний моніторинг освітньої програми для бакалаврів для покращення якості освітнього процесу, відповідності потребам студентів і цілям школи. Магістерська освітня програма буде переглядатися вперше після закінчення першого навчального року у червні 2021 року.

Перегляд освітніх програм відбувається раз на рік групою забезпечення з широким залученням до обговорення результатів та внесення змін всіх стейкхолдерів навчального процесу.

Перегляд програми здійснювався на основі:

- 1) Оцінки програми групою забезпечення та всіма задіяними викладачами у відповідності до сучасних потреб і викликів професії архітектора.

Всі дії з перегляду програми спрямовані на підвищення її якості. В ЗВО існує спільна культура щодо ставлення до якості, всі учасники академічної спільноти працюють як єдина команда та роблять свій вагомий внесок у розвиток програми. Обговорення ОП відбувається декілька раз на рік з метою внесення поточних якісних змін, а також для визначення необхідності змін для програми наступного року. З учасниками академічної спільноти перед початком семестру проводиться вступний семінар, на якому детально обговорюються всі дисципліни, їх зв'язність у семестрі, синхронізуються завдання, критерії щодо проектів студентів та проміжних і фінальних захистів семестрових проектів. Наприкінці навчального року проходить семінар, де обговорюються всі зібрані пропозиції від стейкхолдерів, групи забезпечення, гаранта програми, викладачів, студентів та вносяться відповідні зміни до ОП.

2) Оцінки студентів (опитування) та рефлексії в кінці семестру

Пропозиції від здобувачів отримуються шляхом опитування та зустрічей-обговорень результатів та пропозицій. Опитування проводиться анонімно із відкритими питаннями щодо результатів, дисциплін, освітнього процесу, викладачів, адміністрації, інфраструктури матеріального, методичного та інформаційного забезпечення. Опитування складаються методистом за участі соціолога, викладача ХША, та представлені у вигляді електронних анкет у Google формах, що розсилаються на студентські поштові скриньки. В кінці семестру проходять зустрічі-обговорення програм зі студентами у форматі рефлексії. Здобувачі обговорюють результати, визначають сильні та слабкі сторони і надають пропозиції щодо вдосконалення та змін. Представники студентського самоврядування можуть ініціювати додаткові заходи та вносити консолідовану позицію від студентів до гаранта ОП та групи забезпечення.

3) Оцінки програми зовнішніми експертами та роботодавцями

В архітектурній професії зазвичай в одній особі поєднується роботодавець та професіонал - практик (експерти). Політика ХША орієнтована на постійне залучення роботодавців та експертів до перегляду програм та внесення пропозицій змін. Їхні пропозиції базуються на аналізі програми відповідно до ринку і досвіду роботи в галузі, а також з випускниками вишів у власних архітектурних бюро. Пропозиції змін до програми також базуються на досвіді реалізації попередньої ОП, оскільки професіоналів – практиків залучається до ведення лекцій, воркшопів чи навіть на семестр для ведення студій. Щороку в кінці семестру проводиться такі обговорення і вносяться зміни в програму.

В результаті моніторингу попередньої освітньої програми бакалаврів було зроблено:

- Вдосконалено зміст освітньої програми
- Адаптовано програму до можливих умов часткового або повного дистанційного навчання (у зв'язку з пандемією)
- Внесено корективи до списку дисциплін, спираючись на відгуки студентів та викладачів після рефлексії навчального року.
- Запроваджено нові дисципліни, які відповідають вимогам сучасних стандартів професійності молодого архітектора та ринку
- Вдосконалено та приведено до відповідних стандартів вимог робочі програми дисциплін, практик, оновлені силабуси дисциплін, які дають студентам краще уявлення про структуру освітньої програми, взаємозв'язок дисциплін та вимог щодо оцінювання кожного семестру

Остання зміни до освітньої програми бакалаврів були внесені 24 серпня 2020 р. та 4 грудня 2020 року і затверджені Вченою Радою. Освітня програма магістратури реалізується перший рік. Обговорення і моніторинг відбувається поточно відповідно до означених вище критерії і буде оновлена для наступного навчального року.

3. Оцінювання студентів

Найбільшою цінністю школи є студентоорієнтованість і забезпечення прозорого освітнього процесу та оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студентів відбувається в декілька етапів: періодичний, проміжний і підсумковий контроль

Періодичний контроль здійснюється від заняття до заняття і є накопиченням балів. Критерії поточного оцінювання розписані в робочих програмах силабусів. Викладач кожної дисципліни надає студентам доступ до силабусу (друкована або електронна версія) і детально пояснює критерії поточного оцінювання на першому занятті дисципліни.

Проміжний контроль здійснюється в середині семестру і передбачає проміжний перегляд етапів проектування студента та критики зі сторони викладачів. Мета проміжної презентації – проміжний контроль засвоєного навчального матеріалу та виконання завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль – Фінальна презентація – підсумкова презентація семестрового проекту. Проводиться у вигляді публічної програми з запрошеними спеціалістами і працедавцями, де студенти презентують свої проекти. Мета фінальної презентації – підсумковий контроль засвоєного навчального матеріалу та виконання завдань для самостійної роботи.

За звітний період була розроблена чітка термінологія і критерії оцінювання студентів. Внесені зміни і уточнення до силабусів щодо критеріїв оцінювання студентів, проведений інструктаж з викладачами щодо доступності і чіткості донесення критеріїв оцінювання до студентів.

Рейтинг успішності студентів за результатами 2019-2020 н.р та зимної заліково-екзаменаційної сесії 2020-2021 н.р. на веб-сайті ХША в підрозділі «Документи» розділу «Про ХША».

4. Забезпечення якості викладацького складу

Якість викладання науково-педагогічного та педагогічного складу оцінюється за наступними критеріями: виконання індивідуальних планів, семестрове опитування студентів про якість викладання дисциплін, оцінювання колегами проведення лекцій та практичних занять, методичне забезпечення дисциплін, активність викладачів в навчальному процесі (залучення в обговорення та внесення зміни до освітньої програм), підвищення кваліфікації через участь в семінарах, вебінарах, методичних та наукових дискусіях.

Основними критеріями у підході до викладання є студентоорієнтована та практикоорієнтована програма. Виконання цих критеріїв вимагає відповідної кваліфікації та активної включеності викладачів в освітній процес.

Студентоцентричне викладання в ХША передбачає відповідальність і вміння викладача налагодити позитивну і конструктивну комунікацію зі студентами, яка сприяє взаємній повазі; застосування сучасних методик та методів викладання, які забезпечують визнання студента активним суб'єктом навчального процесу та співтворцем освітнього процесу.

Відповідно до цінності студентоорієнтованої програми викладач ХША перебуває у постійному контакті зі студентом. Студенти отримують від гаранта програми детальну

інформацію про освітню програму, її компоненти та взаємозв'язки дисциплін на початку навчального року. Кожен викладач детально ознайомлює студентів з метою і завданнями дисципліни та чітко і прозоро формулює критерії оцінювання дисципліни. Викладач має певну кількість годин (відповідно до індивідуального навантаження) в семестр для індивідуальних консультацій (очних або в зумі у зв'язку з пандемією). Окрім цього викладачі перебувають в постійному контакті зі студентом через мейл. Після проміжних результатів оцінювання знать в середині семестру, відбуваються рефлексії зі студентами, де викладачі дають свої коментарі до кожної роботи і поради для роботи над фінальним проектом. Після фінального контролю студентських проектів в кінці семестру відбувається обговорення підсумків проробленої роботи в семестрі.

Важливим компонентом освітньої програми, яка вимагає спеціальних компетенцій викладача є *практикоорієнтованість*. При підборі викладачів ХША звертає увагу не лише на педагогічний досвід роботи викладачів, а й професійність та досвід практичної роботи, ціннісні орієнтири, які відповідають викликам сучасної професії архітектора та включеності у світові контексти практики архітектури. Школа постійно розширює базу потенційних викладачів, які мають найкращий практичний досвід та є лідерами у галузях. Для забезпечення якісного виконання освітньої програми, гарант програми запрошує на конкурсній основі викладачів з відповідним практичним та педагогічним досвідом. Конкурс відбувається на основі вивчення резюме, викладацького та практичного досвіду, інтерв'ю та оцінювання пропозицій потенційного викладача щодо методів та підходів викладання дисципліни і впровадження найкращих сучасних практик. Окрім штатного науково-педагогічного та педагогічного складу, щороку до програми добираються викладачі – практики відповідно до змін і впроваджених нових дисциплін. За три роки існування школа вибудувала відносини з кращими архітектурними бюро та професіоналами в Україні та за кордоном, представники яких залучаються до викладання. Серед них такі бюро, як: Drozdov&partners, BuroO, Zotoc&Co, 12N_URBAN METTERS, CENTRALA, DO ARCHITECTS, ORANGE ARCHITECTS, OUTPOST OFFICE та інші. Запрошені викладачі з архітектурних бюро є також потенційними роботодавцями.

Професіонали-практики, експерти галузі залучаються до викладання від однієї лекції чи воркшопу, серії занять до викладання семестрового студійного проекту. Окремо проводиться залучення зовнішніх професіоналів до оцінювання проміжних семестрових результатів (переглядів та обговорень студійних проектів), де студенти отримують розширені відгуки, рекомендації та зауваження, які є важливими для подальшої роботи над семестровим проектом. Професіонали – практики залучаються до публічної програми школи, студентських дискусій на тему розвитку спеціальності чи окремих тем та проектів, надають свої бази (бюро) для проходження практик студентів. Під час занять, студенти зустрічаються з представниками архітектурних бюро, відвідують виробництва, зустрічаються з представниками професійних громадських організації та дослідницьких інституції. Здобувачі освіти сприймають залучення зовнішніх професіоналів як важливий компонент освітнього процесу, який дає їм можливість увійти у світ практичної роботи і забезпечує трансфер знань, обізнаність щодо професійного ринку, викликів та перспектив своєї професій у майбутньому.

Важливим критерієм оцінювання викладачів є семестрове опитування студентів про якість викладання дисциплін. Опитування відбувалося за трьома критеріями – знання предмету, якість викладання, комунікація. В осінньому семестрі 2020/2021 року взяло участь 24 студенти. Результати опитування свідчать, що на загал студенти задоволені якістю

викладання в ХША. Загальна кількість викладачів, які викладали в семестрі становить 16 осіб. Більшість викладачів (92%) отримали бал 4 і вище (за 5 бальною шкалою) за знання предмету. Кількість викладачів, які отримали середній бал 3-4 становить 8% і найнижчий - 0%. Більшість викладачів (79,1%) отримали бал 4 і вище (за 5 бальною шкалою) за викладання. Кількість викладачів, які отримали середній бал 3-4 становить 16,6% і найнижчий - 4,1%. Більшість викладачів (83,3%) отримали бал 4 і вище (за 5 бальною шкалою) за комунікацію зі студентами. Кількість викладачів, які отримали середній бал 3-4 становить 12,5% і найнижчий - 4,1%.

Детальніше зі звітом про щорічне оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників ХША можна ознайомитися на веб-сайті школи в підрозділі «Документи» розділу «Про ХША».

Ще один критерій за яким оцінюється якість викладання – *взаємовідвідуваність і аналіз лекційних та практичних занять*. Цього року взаємовідвідування викладачів відбувалося переважно через зум, у зв'язку з періодичним переходом навчального процесу в онлайн. Критеріями оцінюваннями складала декілька пунктів. Кожен показник оцінювався в 5 балів: 1. Викладання матеріалу структурно і логічно. 2. Застосування сучасних інтерактивних методів та підходів у викладанні. 3. Формулювання головних питань теми. 4. Роз'яснення складних питань. 5. Підтримання інтересу студентів до предмета (особливо в умовах онлайн навчання). 6. Залучення студентів до обговорення та дискусії. 7. Орієнтація та застосування найновіших матеріалів та літератури по темі. 8. Доброзичливість та тактовність у роботі зі студентами. 9. Об'єктивність в оцінюванні знань студентів. 10. Вміння зняти напругу та втому аудиторії. Перехід школи на періодичне онлайн навчання (відповідно до вимог МОН) було певним викликом для організації навчального процесу. Наперед вироблені та проговорені з викладачами критерії оцінювання лекцій та адаптація занять до онлайн режиму значно полегшили налаштування викладачів та студентів до нової форми роботи.

5. Забезпечення дотримання академічної доброчесності

ХША дбає про забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, працює над створенням і забезпеченням ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

Кваліфікаційні та наукові роботи здобувачів вищої освіти, наукові, науково-методичні роботи викладачів перевіряються на предмет дотримання академічної доброчесності. Основні процедури регламентує «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти» (п.3).

Завдання, які студенти готують у текстовому вигляді (це стосується гуманітарного блоку та дисциплін, пов'язаних з теорією архітектури, філософією та соціологією міста, тощо), проходять перевірку на антиплагіат через Сервіс перевірки на плагіат для студентів та викладачів Unicheck. Окрім того, викладачі гуманітарних дисциплін складають завдання таким чином, щоб кожне з них було унікальним, і не мало прикладів для копіювання.

ХША як навчальний заклад, який готує архітекторів, має певну специфіку в перевірці студентських проектів (які є не текстовими документами) на плагіат. В навчанні архітекторів переважно студенти виконують неформалізовані практичні роботи, експерименти, дослідження та проекти. Унеможливлення плагіату архітектурних рішень в студентських проектах забезпечується декількома інструментами. 1. Завдання, які формуються для технічного блоку та семестрових проектів є унікальними, які не можна скопіювати. Студенти мають проявити креативність у їх реалізації. 2. Архітектурні проекти студенти виконують впродовж

всього семестру і викладачі супроводжують процес роботи над проектами, детально обговорюють кожен проект студента в рамках дисциплін, студій проміжних та фінальних презентацій. Це забезпечує можливість виявлення плагіату вже на початках і в процесі роботи. 3. Захист проектів проміжного та фінального контролю відбуваються публічно з залученням експертів-практиків, які добре обізнані з сучасними тенденціями в архітектурі і можуть легко виявити плагіат в проектах студентів. ХША не мало досвіду порушенням принципів доброчесності. Розроблена система моніторингу плагіату дає можливість виявити його ще в процесі роботи студентів над архітектурними проектами.

6. Навчальні ресурси та підтримка студентів

ХША забезпечує наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу. Акцент робиться на заходах щодо удосконалення організації самостійної роботи здобувачів не лише через постійний моніторинг, актуалізацію дисциплін, а й забезпечення матеріальної бази, навчально-методичних матеріалів та онлайн інструментів для збереження та використання освітнього контенту.

Серед ресурсів:

Google Classroom – створений для кожної дисципліни. В ньому ведеться комунікація викладачів та студентів щодо дисципліни, обмін завданнями, виставлення оцінок.

Студентські гугл-драйви – створені до кожної дисципліни, на яких ведеться архівація студентських робіт, записи лекцій, розміщення навчальних матеріалів, інформації про відвідуваність та оцінювання.

Сервер ХША, де зберігаються студентські на навчально-методичні матеріали попередніх років. Цими матеріалами можуть користуватися викладачі для покращення і оновлення своїх дисциплін. На ньому ж розміщена онлайн бібліотека, до яких мають доступ студенти.

Ліцензовані зум-акаунти, через які ведеться дистанційне навчання.

Бібліотека школи, яка нараховує 900 видань, переважно іноземних, по теорії і практиці архітектури, яка майже недоступна в бібліотеках України.

Майстерні, макетна і столярна, де студенти мають можливість як на заняттях так і в позаурочний час (до пізнього вечора) працювати над своїми проектами.

Всі аудиторії оснащені відповідною технікою для забезпечення навчального процесу. Є комп'ютерний клас.

Кожного семестру відбувається моніторинг навчальних ресурсів та технічного забезпечення для оновлення і якісного забезпечення навчального процесу і самостійної роботи студентів.

7. Забезпечення наявності інформаційних систем

Для ефективного управління освітнім процесом використовуються ЄДЕБО, сервіс для замовлення документів - web education від ІВС "Освіта", внутрішній гугл драйв khsa.edu - G Suite

8. Забезпечення публічності інформації

Інформація про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації, вся документація ХША розміщується на сайті школи

9. Заплановані заходи по удосконаленню моніторингу якості освіти

- Удосконалення положень про організацію освітнього процесу та положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти

- Розробка стратегій, політики та процедур забезпечення якості для освітніх програм
- Покращення системи менеджменту якості вищої освіти в школі
- Створення структурного підрозділу, який відповідає за якість та моніторинг освітнього процесу
- Розробка критерії оцінювання наукової роботи викладачів
- Збільшення забезпечення інформаційними системами для ефективного управління освітніми процесами